

Een nieuwe kans voor Griekenland?

2012/27
2210612012

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom
Itinera Institute

Het weekend van de Griekse verkiezingen was het weer alle hens aan dek in de Europese hoofdkwartieren. Dat de conservatieve partij Nea Dimokratia het ging halen van de linkse oppositiepartij Syriza was verwacht. Opvallender is de tweedeling die in het land plaatsgevonden heeft waarbij de jongeren onder veertig massaal op Syriza heeft gestemd terwijl de oudere generatie onder de druk van buitenaf is bezweken om nog maar eens op één van de oude machtspartijen te stemmen. Nea Dimokratia is niet alleen een partij die het land samen met PASOK aan de afgrond heeft gebracht door jarenlang de overheid boven zijn stand te laten leven. Het is met name ook de partij die verantwoordelijk was voor het vervalsen van de begrotingscijfers waardoor het land ten onrechte toch tot de euro werd toegelaten. Erg typerend voor heel het verhaal is dat ondanks de stemplicht toch meer dan 36% van de Griekse stemplichtigen verstek lieten gaan.

Iedereen die denkt dat na deze stembusgang alles vlotjes zal verlopen, vergist zich in elk geval deerlijk. We blijven in concreto zitten met twee kampen die elk hun eigen vorm van hypocrisie bedrijven. Aan de ene kant, de Grieken die denken dat ze in de euro kunnen blijven maar hier-

toe niet de nodige hervormingen dienen te verrichten. Aan de andere kant, de Europese leiders die ook als de dood voor de Grexit zijn, maar niet inzien dat ze hiertoe aan de Griekse bevolking ook een perspectief dienen te bieden. Nu is het wel te verwachten dat vooral van Europese kant

de komende weken wat toegevingen verwacht kunnen worden. Vooralsnog lijkt zich dat echter te beperken tot het verlengen van de termijnen waarop de doelstellingen behaald moeten worden. Of dit alleen veel zoden aan de dijk zal zetten, is maar de vraag.

Op 6 mei 2010 schreef ik met collega Geert Noels en econoom Nouriel Roubini dat Griekenland een diepe schuldherschikking van doen heeft om een kans te maken uit zijn economische depressie te komen. Het is duidelijk dat indien de Europese leiders toen niet geplooid waren voor de belangen van blootgestelde banken, de problemen in de eurozone nooit in dergelijke mate uit de hand waren gelopen.

Vandaag is de geest uit de fles en liggen ook grote economieën als Italië en Spanje onder vuur. Momenteel is de Griekse stem in het stemlokaal minder van tel dan zijn stem in het bankkantoor. Als hij zijn centen blijft weghalen bij de Griekse banken, dan komen we elke dag dichterbij "the point of no return". Momenteel wordt het Griekse financieel stelsel nog overeind gehouden door de Europese Centrale Bank. Volgens de principes van centraal bankieren kan zij echter enkel liquiditeiten blijven voorzien aan Griekse banken in

ruil voor onderpand. De realiteit is dat ondertussen de limiet van de voorraad aan geldig onderpand al in zicht is. Als de Griekse kapitaalvlucht dus nog langer standhoudt, dan is het einde sowieso in zicht tenzij men op welk erg onorthodoxe wijze geld zal creëren, wat dan op zijn beurt weer een veto kan ondergaan op het niveau van de Europese Centrale Bank.

Moet het nog gezegd worden dat ook ons land ondertussen best een kruis zet over de idee nog veel te recupereren van het geld dat via allerlei Europese fondsen naar Griekenland werd gekanaliseerd. Voor Spanje en Italië kan men momenteel nog een tijdje volhouden dat het vooral gaat om tijd te kopen waarbij die landen de noodzakelijke hervormingen kunnen doorvoeren zodat er opnieuw een economische dynamiek kan ontstaan. Voor Griekenland zijn we echter dat station allang voorbij en moeten we de Belgische kiezer recht in de ogen durven kijken dat deze leningen niet terugbetaald zullen worden en dus à fonds perdu beschouwd moeten worden. Overigens blijft het sowieso in ons allerbelang om het land niet volledig te laten vallen. Het is al een tijd bon ton in Europese kringen om mocht Griekenland de euro verlaten, het land heel hard

“

Aangezien geld alleen niet de oplossing is voor het land maar eerder het probleem, moet naast het bieden van een economisch perspectief voor het land, vooral geïnvesteerd worden in afdwingbaarheid van afspraken.

”

aan te pakken om een afschrikkend voorbeeld te stellen zodat andere landen wel tweemaal zouden nadenken om haar voorbeeld te volgen. Niet alleen hangt hier een onethische waas rond, in dat geval is het bovendien niet denkbeeldig dat we van Griekenland een soort Cuba in Europa maken.

Het is duidelijk dat aan heel het verhaal veel haken en ogen zitten. Zo stellen sommigen het voor alsof een devaluatie voor Griekenland een wonderoplossing zou zijn. Het is waar dat dit op korte termijn druk van de ketel kan halen maar indien dit niet gepaard gaat met heel veel interne aanpassingen dan zal het ook snel een maat voor niets blijken. Anderzijds is het ook niet zo dat het ter beschikking stellen van nieuw geld zomaar van de Griekse economie een dynamische locomotief zou maken. Geld is voor sommige landen immers niet een oplossing maar eerder het probleem. Diegenen die stellen dat het organiseren van transfers van Noord- naar Zuid-Europa de sleuteloplossing vormen moeten misschien ook vertellen hoe we ervoor zorgen dat dit meer zoden aan de dijk zal zetten dan bijvoorbeeld de transfers van Noord naar Zuid binnen landen

zoals België en Italië. Misschien dienen ze ook eerlijkheidshalve bij te vertellen dat dit misschien decennia lang zal moeten volgehouden worden.

Griekenland heeft de voorbije tien jaren tientallen miljarden kapitaal geïmporteerd maar helaas werd dit helaas niet productief ingezet en voedde het heel wat onevenwichten en excessen die vandaag vooral tot uiting komen in een dramatische concurrentiekracht. Fundamenteel blijven we uiteraard met de vraag zitten of het überhaupt op termijn haalbaar zal blijken om een land zoals Duitsland in dezelfde muntunie te houden met een land als Griekenland waarvan het DNA erin bestaat steeds voor gemakkelijksoplossingen te kiezen. Aangezien geld alleen niet de oplossing is voor het land maar eerder het probleem, moet naast het bieden van een economisch perspectief voor het land, vooral geïnvesteerd worden in afdwingbaarheid van afspraken.

Op korte termijn is nu vooral een Europese bankenunie de prioriteit om de band tussen het soevereine schuldenprobleem en het bankenprobleem door te snijden. Het kroonstuk hiervan is dan ook een Europees depositoverzekeringsfonds. Een bankenunie impliceert

echter niet alleen reddingsfondsen maar ook regulering- en sanctio-neringsmechanismen. Europees commissaris Michel Barnier stelde dan een plan voor dat in de richting gaat van een Europees fonds voor het vereffenen en stabiliseren van probleembanken. Het gaat echter niet echt over een Europees resolutiefonds maar een Europees netwerk van nationale bankfondsen. Als een land onvoldoende geld in het eigen fonds heeft om een bank te stabiliseren, dan kan het beroep doen op een lening uit een ander fonds. Terwijl dit een stapje in de goede richting is, lijkt het toch nog steeds een erg omslachtige procedure met talloze potentiële valkuilen.

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom Itinera Institute

Voor duurzame economische groei en sociale bescherming.

ONAFHANKELIJKE DENKTANK

KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE

Itinera Institute VZW

Leopold II Laan 184d B-1080 Brussel
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org
www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever: Marc De Vos, Directeur